

16/10/85

Ο Γούνθος Άλλεν στην ταινία του «Άντι Χάλλ» με τον Άντι Χάλλ. Ο Άλλεν είναι ο μεγαλύτερος, μέχρι τώρα, εμπορική επιτυχία του

Η Εβδομη Τέχνη Γούντου Άλλεν, αντίθετα στο Χόλιγουντ

Μια ανεξάρτητη πορεία
με πολλά επιτεύγματα!

Το χάσμα που χωρίζει τον Γούντου Άλλεν από το Χόλιγουντ είναι κάτι παραπάνω από μία δογματική διαφω- νία, σχετικά με το πώς πρέπει να δημιουργούνται τα φιλμ και των βαθύ καλλιτεχνικού έλέγχου που πρέπει να έχουν οι δημιουργοί στις ταινίες τους.

Ο Άλλεν είναι Νεοϋρκέζος, διανοούμενος και έχει «κενοφο- βία», δηλαδή είναι ένας άνθρωπος που φοβάται τίποτα πνευματικά κενούς. Όταν κοιτάζει προς τα δυτικά, δηλαδή προς το Χόλιγουντ, αυτό που θέλει είναι ένα είδος Σοδόμων του πνεύματος, μία πόλη που κυβερνείται από Φιλισταίους και που είναι θεμελιωμένη πάνω στο θλιβερό του μπανάκι και της κοινοτυπίας. Το Χόλιγουντ αντιπρο- σωπεύει για τον Άλλεν ότι η Φιλαδέλφεια για τον Άλβι Σίνγκερ που στο «Άντι Χάλλ» διακηρύσσει ότι «το μόνο πολιτιστικό πλεονέκτημα στο Λος Άντζελες είναι ότι μπορείς να κάνεις δεξιά στροφή με «κόκκινο φως».

Ο Γούντου Άλλεν μπορεί, στην πραγματική του ζωή, να πάσχει από όσες νευρικές συγχύσεις πάσχουν οι ήρωες των ταινιών του, αλλά εκείνο που μένει σαφές είναι ότι η δημιουργική του ενέργεια βρίσκεται ακριβώς μέσα σ' αυτές τις συγχύσεις και ότι η επιτυχία μεταφορά του οράματός του, για τον σύγχρονο κόσμο, στις ταινίες του εξαρτάται βασικά από το ότι μένει πάντα ελεύθερος να μιλήσει για τον δαυτό του. Αυτή την ελευθερία δεν θα του την δώσει ποτέ το Χόλιγουντ. Βέβαια, επιδιώκοντας να μεταφράσει, με τον τρόπο του, την αυτοανάλυσή σε ταινίες, ο Άλλεν έχει κάνει αρκετά σφάλματα. Αλλά τα σφάλματα αυτά δείχνουν και την εξέλιξη της τέχνης του σαν δημιουργού ταινιών.

Βιογραφικά και δημιουργικά

Ο Γούντου Άλλεν γεννήθηκε το 1935 στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης και το πραγματικό του όνομα είναι Άλλεν Στιούαρτ Κόνινγκσμεργκ. Ο ίδιος χαριτολογώντας λέει ότι γεννήθηκε φορώντας γυαλιά και πάσχοντας από σύμπλεξη- μα κατωτερότητας.

Ενώ ακόμα ακόμη στο κολλέγιο, είχε επιτυχίες σαν συγγρα- φέας κωμικών σκέτιών για την τηλεόραση. Στά 1965 τον κάλεσε η εταιρία «Ηνέμιον» καλλιτέχνης να γράψει το σενάριο της πρώτης του ταινίας «Τι νέα, ψήφισα» και να πρωταγωνιστήσει σ' αυτήν. Στά 1969 εγκατέλειψε το Χόλιγουντ και συνδέθηκε με τον ανεξάρτητο παραγωγό Τζορτζ Τζόφι, κι έτσι έγραψε, σκηνοθέτησε το πρώτο πραγματικό «Άλλενικό» φιλμ «Πάρε τα χρήματα και φύγε», όπου πρωταγωνιστούσε ο ίδιος. Πρόκειται για την ιστορία του Βίρτζιλ Στόκγουελ που προσπαθεί ανεπιτυχώς να μπει στον κόσμο των μεγάλων σαν ληστής τραπεζής.

Συνέντευξη με την έκλεκτη πρωταγωνίστρια Η Βούλα Ζουμπουλάκη μιλάει για προβλήματα του θεάτρου

Η συνεργασία της με τον Μυράτ Ο συνδικαλισμός.- Νέοι ήθοιοι

αυγνώνας η δική λύση ικανοποιεί και εξασφαλίζει τα δρώμενα.

—Είναι πάρα πολλά τα χρόνια που συνεργάζεστε με το σύζυγό σας, τόν κ. Μυράτ, τόσο ώστε όταν κάποια άκουσε το ένα όνομα να το συνδέει αυτόματα με το άλλο. Η συνεχής αυτή σύζευξη στη σκηνή δεν κουράζει το κοινό;

—Με το Δημήτρη Μυράτ συνεργάζομαι από το ξεκίνημά μου, από το 1954, και η συνεργασία αυτή υπήρξε πάντα ορμονική. Φαντάζομαι ότι ίσως υπάρχει κάποιο τμήμα του κοι- νού που θα δυσανασχετεί μ' αυτή τη συνεχή συνεργασία. Ωστόσο, το γε- γονός της συνέχισης και μόνον αυ- τής, αποδεικνύει ότι υπάρχει και ένα σπάνιο κοινό που προτιμά το σχή- μα, έτσι όπως είναι. Αξίζει δε να σημειωθεί, ότι δύο οπαδοί που έγιναν, λόγω επιλογής έργου βοοι- κότερα, για διαχωρισμό, δεν είχαν τόση επιτυχία. Και αυτό με κάνει να πιστεύω ότι, ούτως ή άλλως, αυτοί που θα έρθουν να δουν παράστασή μας, έρχονται προετοιμασμένοι να δουν Μυράτ και Ζουμπουλάκη και όχι μόνο τον ένα από τους δύο.

Αυτό, βέβαια, βασίζεται και σε όρι- σμένες προποθέσεις, ένα είδος εξέτασων, θα έλεγα, που έχουμε δώσει τόσα χρόνια και που για τον κόσμο σημαίνει ότι το συγκεκριμένο δυαδικό σχήμα θα του παρουσιάσει κάτι σοβαρό και σύμφωνο με τις απαιτήσεις του, μία όψη παρίστα- ση, που θα δώσει το καλλιτεχνικό και μία παράσταση που ν ανταποκρίνε- ται στις απαιτήσεις του.

Το έργο

Λίγο λόγια για το έργο ζητήσαμε να μας πει η πρωταγωνίστρια κ. Βούλα Ζουμπουλάκη:

—Όπως πάντα, προσπαθήσαμε να θρούμε ένα αξιόλογο έργο, που να καλύπτει τις απαιτήσεις του θεατή. Αυτή τη φορά, με το «Ζήτημα συνει- δήσεως» συνδυάσαμε όλα τα στοι- χεία που μπορούν να δώσουν δύο άρες ψυχολογίας θεάτρου, σε κάθε είδους κοινό, δηλαδή τα χιούμορ, την ευφορία που μπορεί να δημιου- ργήσει ένας έξυπνος διάλογος και ταυτόχρονα τον κοινωνικό προβλη- ματισμό, την περιέργεια και, ως ένα σημείο, την αγωνία για τα θεατή για το αποτέλεσμα. Αναγκαζόμαστε τα θέ- ματα τακτικών διαφορών, της πλο- στικής κοινωνικής «ήθικης», τίθενται φερμανιστικό προβληματισμό, όλα κορυφώνονται και νυθίζουν νύχτα

μεγάλης τους επιθυμίας να παί- ζουν, αλλά και του μεγάλου αριθμού ούτων που θγαίνουν από σχολές εκπαιδευμένοι οι- κονομικοί και ούτοι είναι η αιτία του «ακλήρου» συνδικαλισμού που διακρίνεται τα τελευταία χρόνια. Η παρουσία τους σε

συνέπεια προς τις υποχρεώσεις εί- ναι καθαρά θέμα χαρακτήρα και στο δικό μας κύκλωμα με την πληθώρα των νέων και τη μεγάλη ζήτηση εργασίας, δυστυχώς, τίποτε άλλο δεν μπορεί να μεσολαβήσει. Το με- γάλος πρόβλημα είναι ο τεράστιος αριθμός των νέων που θγαίνουν από

Βούλα Ζουμπουλάκη και Δημήτρης Μυράτ σε μία σκηνή από το έργο «Ζήτημα συνειδήσεως».

αυτό:

—Όπως είπατε, «λέγεται» όντως, αν και εγώ δεν έβρω καμία συγκεκρι- μένη περίπτωση και φυσικά κάτι τέ- τοιο δεν συμβαίνει στο δικό μας θέατρο. Θα ήθελα ν' άρχισα ν' ανα- λυσω τον κοινωνικό και να πω ότι αυτός είναι απαραίτητος και να προσφω- ριστεί τους εργαζόμενους από τους δίκαιους εργοδότες. Όμως, αν ο συν- δικαλισμός είναι πάνω από την τέ- χνη, από την καριέρα και τη φιλοδο- ξία, αν ο συνδικαλισμός γίνεται για

τις δραματικές σχολές, πολυπληθείς και αυτές. Δεν γίνεται επιλογή ταλέ- ντων, όλοι αποφοίτουν ανεξέλε- γκτα, για δική τους κακή τύχη, που τους υποχρεώνει από πολύ μικρή ηλικία να γνωρίζουν πίκρες και απο- νουηδισμούς, που τους οδηγεί, στα κυνήγια μιας χίμαιρας, της περσιστέ- ρης φώφης. Υπάρχει, βέβαια, η τη- λεόραση που απορροφά κατά δεκά- δες τους νέους. Όμως, για πόσο διασπαστική είναι πάνω από την τέ- χνη, από την καριέρα και τη φιλοδο- ξία, αν ο συνδικαλισμός γίνεται για

ότι επιτηδες συμβαίνει αυτό, για ν' αποφευχθούν οι οικονομικές ή επαγγελματικές άλλες απαιτήσεις που η καθιέρωση επιβάλλει.

Και συνεχίζοντας για το ίδιο θέμα, η κ. Ζουμπουλάκη ανέ- φερε:

—Είναι πραγματικά λυπηρό, που δεν δίνεται η ευκαιρία στους νέους, σήμερα, να γνωριστούν, να καταξιω- θούν, να δημιουργήσουν ονόματα αντίξια των παλιών. Γιατί αναμφίβο- λα και σήμερα υπάρχουν πολλά και καλά ταλέντα. Αλλά, πώς να ξεχωρί- σουν; Θυμάμαι παλιό, που οι μεγάλοι ήθοιοι, Κοτοπούλη, Μινωτής, πη- γαίναν στις δραματικές σχολές και διάλεγαν τους νέους ικανούς ήθο- ιούς. Τώρα δεν υπάρχει αυτή η ευκαιρία. Ο μεγάλος αριθμός σχο- λών και οι έκτακτες εμφανίσεις σ' ένα κινηματογραφικό έργο ή στην τηλεόραση δεν βοηθούν. Και η μόνη δικαιοσύνη για τη συνεχή ανα- νέωση και το νέο αίμα, άρχισα να κουράζομαι και να μην πείθει κανένα.

—Πράγματι, τα γνωστά μεγάλα όνματα λείπουν από τις οδούς. Πού αποδίδετε το γεγονός; Σας έχει γίνει κομιά πρόταση τελευταία;

—Μου έγιναν δύο προτάσεις για κινηματογράφο, η μία μάλιστα ήταν και συμμετοχή στο φεστιβάλ Θεσσα- λονίκης του 1985. Όμως δεν με έν- διεφερε ιδιαίτερα και αρνήθηκα να λάβω μέρος και στις δύο. Οσον αφο- ρά την έλλειψη καθιερωμένων ήθο- ιών, αυτό πιστεύω ότι οφείλεται κυρίως στις απαιτήσεις που αυτοί θα έχουν, βασικά σε σχέση με το ρόλο και τις πιθανές παρόλογες ή οταί- ριστες με τις εμπειρίες και ιστορία των γνωστών ήθοιων, υποδείξεις του σκηνοθέτη, σεναριογράφου ή όποιου άλλου υπεύθυνου. Γενικά, τα κριτήρια για συμμετοχή στα κανάλια μας, σήμερα, είναι λίγο περίεργα και ξεκινούν από το όλο κλίμα της έπο- χης που εννοείται στο άκουσμα της λέξης «κατεστημένο». Σε σχέση με την τέχνη, όμως, κατεστημένο ση- μαίνει καθιέρωση, αναγνώριση, κα- τάβαση, εμπειρία, χρόνια αγώνων και δοκιμασιών, αποδοχή του κοι- νού. Όλα αυτά όμως όψ' αυτούτου είναι, δηλαδή η κατάβαση επειδή είναι κατάβαση, αποτελεί για τους σύγχρονους ειδήμονες αρνητικό στοιχείο.

Γιά κάποιους ρόλους, που η κ. Ζουμπουλάκη θα ήθελε ιδιαίτερα να παίξει, σαν επιστέφασμα της επιτυ- χούς καριέρας της, η ίδια είπε, ότι έναν από αυτούς, τον ωραίοτερο της σταδιοδρομίας της, είχε την ευτυχία να υποδυθεί στο Ρωβείο προσφά, την Εκδρή. Αλλά, συμ- πλέρωσε ότι αν και είχε την τύχη και τις ευκαιρίες να πραγματοποιή-

Ν.Α. Τριανταφυλλόπουλου:
«Τρία θαλασσινά είδύλλια»

Τρία μεγάλα διηγήματα, όπου εί- ναι φανερά η αγάπη για τον Πασα- διαμάντη και τον Πεντζίκη, καθώς και τα θέματα από την θάλασσα και την υπηρεσία στα ναυτικά. Στη «ναυτική θεία» ο συγγραφέας αφηγείται με γρήγορο ρυθμό και χιούμορ μια ιστορία του στρατού, στο «Καπετάν Καλεπουδάς» θέλει κανείς πολλές μνήσεις (ήσλημε- νες) του ύφους των Πεντζίκη και Σκαρίμπα και η αφήγηση γίνεται πιο διαπρόσητη, ενώ στο τρίτο διήγημα (Ανάλυσης) το φονταστικό στοιχείο, τα όνειρικά και τα πραγματικά δένο- νται με έναν τρόπο που δημιου- ργούν μία ενδιαφέρουσα γραφή, αλλά και μία γοητευτική ιστορία. Ο Τρι- αναφυλλόπουλος με όλο που ακο- λουθεί την νεοτερική τεχνολογία, σε μεγάλο μέρος, δένεται αισθητά με την παράδοση, τόσο την πραγμα- τική, όσο κι εκείνη που έχει δημιου- ργηθεί μέσα στα λογοτεχνικά πα- λιώτερων. (Εκδόσεις «Δόμος»).

Δημ. Μανθόπουλου:

«Οι δρόμοι της άνοιξης»

Η ζωή σε ένα κοινοχώρι της Μα- κεδονίας, από την δεκαετία του 1960 ως τη μεταπολίτευση. Στις σε- λίδες του βιβλίου περιγράφονται με συγκινησία, αλλά και με απλότητα, η μέρα των καπνοπαργατών, η αγω- νία τους για τη σοδειά και τα λοιπά προβλήματα τους γενικότερα. Ο συγγραφέας δεν παραλείπει να τονί- σει την διαφωρία του κράτους σ' αυτά, χωρίς ωστόσο να γίνεται ούτε γιό μιά στιγμή μεσοδραματικός, και πάντοτε με μία χιουμοριστική διάθε- ση, που δίνει την απαραίτητη αλα- φροδία στο βιβλίο του, έτσι ώστε η μέρα από τα διάφορα φαιόρα και σοβαρά στιγμιότυπα, μέσα από τους ανθρώπινους χαρακτήρες - να δια- σκεδάζει και να προβληματίζει τους νεαρούς αναγνώστες του. Η μετανά- στευση, η χρόνια πληγή της ελληνι- κής ύπαιθρου, περιγράφεται παρ- αστατικά με όλα τα παρεπόμενα της τις χαρές και τις λύπες, που φέρνει τους χωρισμούς των οικογενειών και το σπείσιμο τους. Οι ήρωες του βι- βλίου είναι και ηλικιωμένοι και μεσο- κοπικοί και παιδιά, κυρίως τα τελευ- ταία, αλλά πάντοτε ζωντανό, ζηγι- κωμένο με φροντίδα και ταλέντο από την πραγματικότητα, χαρακτή- ρες που στην τελευταία σελίδα δι- καιώνουν τόσο τον αναγνώστη όσο και τον συγγραφέα. Η Εικονογράφη- ση του βιβλίου έγινε από τον Από- στολο Τσιρογιάννη. (Εκδόσεις ΑΣΕ)

Παουλί Κλάε:
«Τά ήμερολόγια 1898-1918»

Ενα άραιο ταξίδι στον κόσμο της ψυχής και της τέχνης αποτελείται τα ήμερολόγια αυτά του μεγάλου ζω- γράφου. Οι αναγνώστες θα βρουν ο- υτά τα στοιχεία για την οικογένεια του Κλάε, την παιδική ηλικία, τις έρευνες και τα ταξίδια του, θέματα που θα τον φέρουν πιο κοντά στον

Το θάβειο φέρει τον υποτίτλο «Ε-
δοξία (και ένα σχόλιο) στο Δι-
εθές», περιλαμβάνει μια σειρά δο-
κιμίων που προποδημοσιεύστηκαν
στη περιοδική «Σημειώσεις», και οφεί-
λει σε αυτήν την μορφή που έγιναν
κύκλο του περιοδικού αυτού. Με-
τά τι τίτλοι τον κεμένουν είναι: «Μ-
θος και ιδεολογία της Εξουσίας
από μηδόνωνση του θείου του
Νίτσε», «Η καρδιά του κόσμου» ή
αιωνιότητα του κομμουνισμού
«Υποκειμενικό σχόλιο στον διάλο-
γο των ορθόδοξών», σημειώσεις πάλι
σε έργα του Τόμας Μαν και το
Μαγιακόβσκι και «Η ελστική στρε-
τευση» - από τον πρίγκιπα Μίκα
στον Ερνέστο Εκουέρδο. Στο έθι-
φυλλο του θείου σημειώνονται οι
χαρακτηριστικά τα έξης: «Μέχρι στιγ-
μής όλες οι άνθρωπινες προσ-
θειες δεν καταφέρναι να σπείρουν
τον φύλο κύκλο: καταπίσει, έλ-
γερση, καταπίσει. Η ελσταντική
ανάπτυξη να δικαιοσύνη δεν ικανο-
ποιείται παρά σπάνια και πρόσκαιρα.
Η έλσγερση ήττάται στο πιο κρίσι-
μο σημείο της, στο σημείο που φέρει
την μορφή της ανθρώπινης ελευ-
θρίας...» (Εκδόσεις «Υψιλον»)